

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Siuchniński

SSN Andrzej Stępka

Protokolant Olga Tyburc - Żelazek

w sprawie **D. K.**

skazanej za czyn z art. 160 § 1 w zw. z § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

na posiedzeniu w dniu 22 czerwca 2023 r.,

kasacji Prokuratora Generalnego wniesionej na niekorzyść skazanej

od wyrok nakazowego Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 20 kwietnia 2022 r., sygn. akt IX K 881/21,

**uchyła zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem nakazowym z dnia 20 kwietnia 2022 r., sygn. akt IX K 881/21, uznał oskarżoną D. K. za winną tego, że w dniu 30 marca 2021 r. w P. przy ul. [...] naraziła małoletniego (lat 6) wnuka K. M. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, w ten sposób, że będąc osobą zobowiązaną do sprawowania opieki nad małoletnim, swoich

zachowaniem, znajdując się w stanie nietrzeźwości, co zostało potwierdzone przeprowadzonymi badaniami na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu z wynikiem 1,58 mg/l, doprowadziła do tego, że małoletni wbiegał na jezdnię wprost pod nadjeżdżające pojazdy, zmuszając je do hamowania, tj. czynu z art. 160 § 1 w zw. z § 2 k.k. i za to na podstawie art. 160 § 2 k.k. w zw. z art. 34 § 1a pkt 1 k.k. i art. 35 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., wymierzył jej karę roku ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym. Na podstawie art. 93a § 1 pkt 2 i 3 k.k., art. 93c pkt 5 k.k. oraz art. 93f 1 i 2 k.k. orzekł wobec oskarżonej środki zabezpieczające w postaci terapii i terapii uzależnień w Centrum Zdrowia w G. Orzekł także na podstawie art. 46 § 2 k.k. nawiązkę na rzecz małoletniego K. M. w kwocie 200 zł. Zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa wydatki postępowania oraz opłatę.

Od tego wyroku, który wobec niewniesienia sprzeciwu uprawomocnił się z dniem 28 maja 2022 r., kasację wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść skazanej D. K., zarzucając rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego procesowego:

- art. 500 § 1 k.p.k. i art. 502 § 2 k.p.k., polegające na orzeczeniu w postępowaniu nakazowym, obok kary ograniczenia wolności środków zabezpieczających w postaci terapii i terapii uzależnień, podczas gdy w przypadku wydania wyroku nakazowego dopuszczalnym jest jedynie, obok wymierzonej kary ograniczenia wolności lub grzywny, orzeczenie środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego, co wyłączyło możliwość rozpoznania sprawy w tym trybie i nakazywało skierowanie sprawy do rozpoznania na rozprawie;

- art. 354a § 1 i 2 k.p.k. poprzez orzeczenie wobec oskarżonej środków zabezpieczających w postaci terapii i terapii uzależnień bez wysłuchania biegłego psychologa i biegłych psychiatrów, jak i bez uzyskania od oskarżonej zgody na zastosowanie terapii.

Podnosząc powyższe zarzuty, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedmiotowa kasacja jest oczywiście zasadna (jakkolwiek budzi wątpliwości określenie jej kierunku – na niekorzyść skazanej, przy wskazaniu w uzasadnieniu, że zaistniałe naruszenie prawa „doprowadziło do wymierzenia dolegliwości, której w postępowaniu nakazowym nie można było orzec”), wobec czego przy zastosowaniu art. 535 § 5 k.p.k. uwzględniono ją w całości na posiedzeniu bez udziału stron. Nie ulega bowiem wątpliwości, że wydając wobec D. K. opisany wyżej wyrok nakazowy, Sąd Rejonowy w Gliwicach naruszył w sposób rażący wskazane w kasacji przepisy postępowania, co miało istotny wpływ na treść wyroku.

Zgodnie z art. 500 § 1 k.p.k. w sprawach, w których prowadzono dochodzenie, uznając na podstawie zebranego w postępowaniu przygotowawczym materiału, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne, sąd może w wypadkach pozwalających na orzeczenie kary ograniczenia wolności lub grzywny wydać wyrok nakazowy. Przepis art. 502 § 1 k.p.k. wprowadza ograniczenie wysokości kar możliwych do wymierzenia wyrokiem nakazowym, zaś przepis art. 502 § 2 k.p.k. dopuszcza możliwość orzeczenia, obok kary ograniczenia wolności lub grzywny, środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego. Z kolei art. 502 § 3 k.p.k. stanowi, że sąd może poprzestać na orzeczeniu środka karnego, przepadku lub środka kompensacyjnego, jeżeli zachodzą warunki orzeczenia tylko tego środka. Zatem, skoro Sąd Rejonowy w Gliwicach dostrzegał potrzebę orzeczenia wobec oskarżonej środków zabezpieczających (wypada przyjąć, że miał w polu widzenia opinię biegłych lekarzy psychiatrów, którzy z uwagi na stwierdzone uzależnienie D. K. od alkoholu, uznali za celowe zastosowanie wobec niej środka zabezpieczającego określonego w art. 93a § 1 pkt 3 k.k. w postaci terapii uzależnień – leczenia odwykowego w warunkach ambulatoryjnych; biegli nie wypowiedzieli się co do orzeczenia środka zabezpieczającego określonego w art. 93a § 1 pkt 2 k.k. – opinia k. 37-40 akt sprawy), to niezgodnie z art. 500 § 1 k.p.k. i art. 502 § 2 k.p.k. rozpoznał sprawę w postępowaniu nakazowym i wyrokiem nakazowym orzekł wobec oskarżonej nie tylko karę ograniczenia wolności oraz środek kompensacyjny w postaci nawiązki, ale też środki zabezpieczające w postaci terapii oraz terapii uzależnień (w wyroku podano, że chodzi o jeden środek zabezpieczający, chociaż w świetle art. 93a § 1 pkt 2 i 3 k.k. są to różne środki zabezpieczające).

Zarzut naruszenia przez Sąd meriti art. 354a § 1 i 2 k.p.k. z powodu orzeczenia środków zabezpieczających bez wysłuchania biegłego psychologa i biegłych psychiatrów, jak i bez uzyskania od oskarżonej zgody na zastosowanie wspomnianych środków (w istocie – bez wysłuchania oskarżonej w tej kwestii), również jest zasadny, zaś uchybienie to jest zwykłą konsekwencją rozpoznania przedmiotowej sprawy w postępowaniu nakazowym, kiedy to wyrok jest wydawany wyłącznie w oparciu o materiał zebrany w postępowaniu przygotowawczym, na posiedzeniu bez udziału stron (art. 500 § 4 k.p.k.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy uchylił zaskarżony wyrok nakazowy i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach, który będzie procedował zgodnie z obowiązującymi przepisami.

k.g.

m.s.